

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntagma Iuris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnivm
Gentivm, Et || Rervm Pvblicarvm Præcipvarvm,||**

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

5 de Ætate & qualitate sponsi & sponsæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97739)

drimestre. quia variat. conceditur. *cap. 1. de iur. patron. in 6.* Et spatium deliberandi datur a iure hereditibus ad considerandam & cernendam hereditatem, pro qua ad eundem futurum est illos are alieno teneri. *Iustin. l. fin. de iur. deliber. lib. 6. C. titul. 30.* Mos quoque veteribus erat teste D. Chrylostomo *Homil. 43. in Genesin tom. 1. & tom. 2. Homil. 4. in Mattheum.* antequam cōcumberent, sponsalia facere, simul quoque cohabitare desponsatis, & cum parentibus conuersari. *id quod nunc, inquit. sepe fieri solet.* vnde Loth vocat. *Genes. cap. 19.* generos suos desponsatos filiabus suis, quamquam diceret quod viros non cognouissent. ¶ Tertio, præcedunt sponsalia, ¶ vt qui uxorem est ducturus iam, re ipsa præmonitus componat mæstos interim penates, & apparet ea quæ subeundis oneribus certe grauissimis sunt necessaria: plura enim maritus vxori præstare debet, quæ vel maritupio, vel animi patientia soluenda sunt, vel iugi tristitia ferenda. ¶ Quamobrem ob tantum negotium, datur iure diuino sponsis & nuper coniugatis immunitas a bello. vt per annum a desponsatione & nuptiis, in bellum non eant, vt ait Iosephus *lib. 4. antiq. Iudaic. ca. 6.* Moses *Deutor. c. 20.* & Machabæorum Historia *l. c. 3.* ¶ Quarto ¶ differuntur nuptiæ, vt per dilationem carior vxor in posterum sit, & magis diligat eam affectam vitæ, quam ante suspirauerat. *can. Institutum, 27. q. 2. ex D. Augustino lib. 4. confessio.*

8 ¶ Quinto, ¶ vt possint qui nupturâ dotant pecunias congerere, quas coniugi dent: nec enim debet statim maritus venire cum sacco paratus, vt de creditoribus repetentibus debita dicitur, *Paul. l. quod dicitur, 105. de solutio, lib. 46. P. tit. 1.* Et debitoribus etiam non petentibus danda est ciuilibus quædã dilatio, teste Chalcistrato *L. de iuribus 31. de re iudic. lib. 42. P. tit. 1.* Danda autê statim esset, si nuptiæ simul & eodem actu fierent cum sponsalibus, vt pote quod onera inciperent penes maritum esse, pro quibus. *Dioclet. & Maxim. l. pro oneribus 20. de iur. dot. lib. 5. C. tit. 12. cum siml. ibi nota.* ¶ Sexto differuntur, ¶ vt interim ante nuptias proponi possit a curionibus in ecclesia publice matrimonium futurum, cum imposita tēporis intercapedine, vt si quod impedimentum sit in gradu vel affinitate, vel alterius coniugis, coniugium opponatur & proberetur, *c. cum in iudicio de claudes. desponsat. vt latius dicemus Deo fauente paulo post in substantiabilibus & ritibus nuptiarum.* In summa sic monet Quindius, *Fa. storum.*

Nubere si qua uoles, quamuis, & operaberis ambo, Dissert. habent parua comoda magna mora.

De Personis quæ pro aliis sponsalia contrahunt. Cap. 4.

- 1 Sponsalia per se & per alios contrahunt sponsi.
- 2 Cuius uerum lege sponsi se mutuo eligunt: uxores una cū uiris comburantur.
- 3 Sponsalia promittuntur filiorum plerumque a patribus, & dissoluantur, nisi sint emancipati.
- 4 Sponsalia pro impuberibus vel filisfam. a parentibus facta nō valent, nisi adulti consentiant ipsi.
- 5 Filii consentiunt consentire patri, nisi expresse repugnent.
- 6 Sponsalia fiunt inter absentes per nuntium, procuratorem, epistolam. Rebecca Isaac per nuntium desponsata, &c.
- 7 Sponsalia non faciunt affinitatem.

1 Sponsalia & per coniuges futuros, & per alios nomine illorum contrahi possunt. ¶ In India ¶ lex propria fuit Cathæorum, vt sponsus & sponsa se mutuo eligant auctore Strabone *lib. 15. Geograph.* item vt uxores cum uiris defunctis comburerentur, ob hanc causam, quod cum aliquando adulescentulæ ad marem a uiris secedebant, vel uiros interimebant. Consensu etiam eorum iure ciuili qui coniugendi sunt, si aut interdum sine patre, si sui iuris, interdum adhibito consensu parentum, vt plerumque. ¶ Patres ¶ namque despondunt filios & filias quas habent in potestate, vt in superiori capite in prima ratione notauimus. Nam hoc officium parentum est ad quod cogi possunt per magistratum, in matrimonium liberos collocare & dotare secundum Marciani Iuriconsulti responsum, *l. qui liberos 19. de rit. nupt. l. b. 23. P. tit. 2.* Idcirco delinatio & pactio parentum de nuptiis filiarum, si illi moriantur, vim post mortem illorum adhuc consequuntur, neque a transactione tuorum etiam minorum filiarum consensu irritantur, ex constitutione Honorii & Theodosii *CC. l. si ater postum 4. de sponsal. C. l. i. §. si nup. ex refer. p. tan. lib. 5. C. titul. 8.* potestque pater sponsalia a filiafa-

miliis facta dissoluere & nuntium remittere, non autem emancipata, auctore Vlpiano, *l. in potestate 10. de sponsal. in P. l. Iulianus 4. de repud. lib. 24. P. tit. 2.*

¶ Quæ ¶ de impubere filio filiave dicta censentur. Nam pro 4 puberibus pater pacificus nihil agit *c. l. 2. 3. 4. de despons. impub. lib. 4. Decret. tit. 2.* nisi consentientibus illis quoque & adultis minoribus factis pactionem approbantibus. *Paulus, l. in sponsalibus 7. & l. si hofam, 13. Iulian. l. sponsalia 11. de sponsal. in P. Paul. l. 2. de rit. nup. lib. 23. P. tit. 2.* Ne cogitur filiasfam. uxorem ducere, vt ait Hermogenes *l. non cogitur 21. de rit. nupt. in P.* Matrimonia quippe libera, non coacta esse debent, *Alexan. Imper. l. 2. de inutil. stipul. lib. 8. C. tit. 39. Dioclet. & Maxim. l. nec ab initio 14. de nup. l. lib. 5. C. tit. 4. Leo & Anthemius, l. fin. §. si. de spons. C. Paul. l. Titia. l. 134. de verb. oblig. lib. 45. P. tit. 1. c. gemina mulier requisit, de sponsal. apud Gregor.* Censentur tamen liberi uoluntati parentum consentire, nisi expresse repugnent. *Vlpian. l. sed ea que patris 12. de rit. nupt. lib. 23. P. tit. 2.* ¶ Itaque ¶ illis uolentibus pacta rata erunt. ¶ Sicuti ¶ & per procuratorem pos- 6 sunt sponsalia contrahi, & per nuntium, & per epistolam inter absentes, *Vlpian. l. 14. §. si. de sponsal. in P. si absentes sciant vel ratum postea habuerint. vt ait Pomponius, l. hac ita 5. de spons. in P.* Desponsauit vt Rebecam Isaac per seruum missum ab Abrahamo, *Genes. 24. pater.* ¶ Per ¶ sponsalia non contrahitur affinitas, siue per uerba de præsentibus, siue per uerba de futuro fiant, *ca. sponsum, de spons. ap. Greg. vt & notauimus latius in c. de affinitate.*

De Ætate & Qualitate sponsæ & sponsi. Cap. 5.

- 1 Sponsalia inter puberes & impuberes quomodo & quando contrahantur.
- 2 Sponsalia contrahi possunt a quolibet maiore septem annis, sed sine sacris ritibus usque ad decimum tertium annum mulieres, & quatuordecimum uiri.
- 3 Ius orientale collectum per Enimundum Bonofidium.
- 4 Sponsalia qua impediantur ex regula generali.

¶ Via ¶ in negotiis cōtrahendis pupillus legitimo adueniente 1 auctore obligari potest, *Caius, l. obligari 9. de aucto. tut. lib. 26. P. tit. 8. §. 1. eod. ad Iustin. §. furiosus. de inutil. stipul. l. quamuis 32. §. insani, de acquir. poss. lib. 41. P. tit. 2. l. in negotiis 5. de reg. iur. lib. 50. P. tit. 17. facit rest. l. si insani 18. §. fin. de iur. deliber. lib. 6. C. tit. 30.* & contrahere: at ante septem annos non potest auctori etiam dici consentire. Ideo Iulius Paulus *lib. 2. recep. sen. c. 20.* sponsalia tam inter puberes, quam impuberes contrahi posse tradit. Et Modestinus *l. in sponsa. lib. 14. de spons. in P.* respondit, in sponsalibus contrahendis non esse certam ætatem definitam ut in matrimoniis. ¶ Itaque ¶ a primordio ætatis fieri posse, si modo id fieri ab utraque persona intelligatur, id est, si non sint minores quam septem annis: sequuntur & leges pontificiæ id ipsum, *c. literas, & c. anobis, de desponsat. impub. can. 1. & 2. 30. qua. 2.* Confirmat hoc & nouella Leonis Cæsaris, quam refert Constantin. Hat menopolus *lib. 4. promissu iur. tit. 1.* uerum prohibuit ibi sacris ritibus sponsalia firmari, prius quam sponsa 13. annum, sponsus 14. fuissent ementi: quod & statuitur constitutione Alexii Cæsaris orientis, quæ inibi iungitur ab Harmenopulo. ¶ Er in iure ¶ orientali collecto per Enimundum Bonofidium, in constitutionibus imperatoris orientis. Loquuntur 3 autem illi de sponsalibus quæ nuptiæ dicuntur, post quas commiscebantur cum sponsis minoribus sponsi, quod potius erat incentium libidinis & corruptio nature, ante legitimam ætatem: cum tamen vere essent sponsalia futuri matrimonii, non nuptiæ, etsi celebrate illa fuissent, vel in domum ducta sponsa, vt notat Vlpianus ex Iuliani & Labeonis responsis, *in l. quæ situm est 9. de sponsalib. in P.* Eritque qualitas hæc legitima in sponsalibus requisita, consequenter si agatur de futura promissione, ætas, quæ intelligatur maior septem annis, dummodo aliud non probata.

¶ Multa ¶ enim sunt quæ officere sponsalibus, præter impedimentum ætatis possunt, quæ hæc breui concludi possunt regula: vt id quod nuptias fieri inhihet, si in sponsalibus reperitur quod perseverare possit usque ad nuptias, impediatur quoque sponsalia, *Vlpian. l. Oratio 16. de sponsal. in P.* Quo fit, vt impedimenta nuptiarum tempore cessantia, non impediatur sponsalia. *Paul. l. 1. si quis officium 38. de rit. nupt. lib. 23. P. titul. 2. Gratianus & Valentin. l. uic. si rector prouinci. vel ad eum pertin. &c. lib. 5. C. titul. 2.*

